

برنامه مشترک احزاب سیاسی مخالف، برای گسترش دموکراسی و جامعه مدنی در مصر

عرب ناصری و نیروهای کمونیست.
در پایان این کنفرانس، احزاب شرکت کننده
یک برنامه ده ماده‌ای پیرامون آزادیهای سیاسی و
اجتماعی و اصلاح سیستم سیاسی و اقتصادی مصر
در راستای گسترش سیطره جامعه مدنی امضا کردند.
متن کامل برنامه به شرح زیر است: (مترجم)

برنامه سیاسی احزاب مخالف در مصر

بیست و شش سال پس از تصویب
قانون اساسی فعلی، که برخی از مواد آن
باصول حقوق بشر، آزادیهای عمومی و
حقوق اساسی سیاسی، اقتصادی، اجتماعی
و فرهنگی موافق است، و با اجزای اصلی
تشکیل دهنده جامعه مصری که در
منشورهای بین المللی مندرج است تطابق
دارد؛ بیست و یک سال پس از شروع
پلورالیسم سیاسی و حزبی؛ چهل و نه سال
پس از صدور اعلامیه جهانی حقوق بشر و
علی رغم تصویب و پذیرش منشور بین المللی
حقوق مدنی و سیاسی، منشور بین المللی
حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی،
موافقتنامه جهانی علیه شکنجه، موافقتنامه
رفع همه نوع تبعیض علیه زنان، و پذیرش
توافقنامه های کار عربی و بین المللی از سوی
دولت مصر؛ این کشور هنوز در نظامی به سر
می برد که اساساً غیر دموکراتیک است و

با وجود اینکه مصر یکی از بارزترین کشورهای
جهان عرب و خاورمیانه محسوب می شود، و بحث
پیرامون جامعه مدنی در آن از سالها قبل آغاز شده
است، نیروهای اجتماعی و سیاسی از محدود شدن
آزادیهای مدنی سخن می گویند. فرایند سیاسی مصر
که از ۱۹۸۲ با شروع انتخاب مجلس آغاز شده بود در
۱۹۹۰ به دلیل مداخله گسترده دولت در فرایند
انتخاب نمایندگان پارلمان با موانع جدی مواجه شد.
این مسئله باعث شد تا بسیاری از نیروها و احزاب
سیاسی مخالف، این انتخابات را تحریم کنند.
دستگیری گسترده مخالفان دولت و بویژه
اسلام گرایان معتدل در آستانه انتخابات ۱۹۹۵ این
فرایند را تکمیل کرد. نیروهای مخالف دولت و حزب
حاکم، اعتراضات گسترده ای را در طول دهه ۱۹۹۰
علیه محدود شدن آزادیهای مدنی شروع کرده اند.
اعمال دخالت و نفوذ دولت در محدود ساختن آزادیهای
سیاسی و اجتماعی باعث شد تا برخی از گروهها و
احزاب سیاسی مخالف در صدد برآیند علی رغم
اختلافات سیاسی و ایدئولوژیک خود، در یک برنامه
مشترک تلاش برای باز کردن فضای سیاسی را آغاز
کنند. به همین منظور عمده ترین احزاب مخالف مصر
در دهم دسامبر ۱۹۹۷ در قاهره در اجلاسی به نام
«کنفرانس دفاع از دموکراسی، آزادیها، و حقوق بشر»
گردهم آمدند و یک برنامه سیاسی مشترک برای
اصلاحات و گسترش دموکراسی تدوین کردند. در این
کنفرانس دوازده رهبران احزاب زیر شرکت داشتند:
حزب وفد (ابراهیم فرج)، حزب ملی مترقی
و وحدت طلب (خالد محی الدین)، حزب لیبرال
(به رهبری ابراهیم بشکری)، اخوان المسلمین
(به دبیر کلی مأمون الهضیبی)، حزب دموکراتیک

پلورالیسم فکری و سیاسی را نمی‌پذیرد. دانشجویان، و حتی شهروندان عادی در مراکز پلیس تبدیل شده است.

مصر دارای نظامی است که به تجاوز به حقوق بشر و آزادی‌های عمومی ادامه می‌دهد. چرخش اقتدار در این نظام غیرممکن است چون رئیس‌جمهور از قدرت مطلق برخوردار است و نمی‌توان او را واداشت تا پاسخگوی کارهای خود باشد و حساب پس دهد. رژیم به فریب کاری و دست بردن در آرای مردم در تمامی انتخابات و فراندوم‌های عمومی متکی است.

این نظام تنها می‌تواند براساس حالت اضطراری که از ۱۶ اکتبر ۱۹۸۱ به اجرا گذاشته شد و تا حداقل سال ۲۰۰۰ به قدرت خود باقی است، حکومت کند.

«قانون حالت اضطراری» به قانون اساسی دوم کشور تبدیل شده و جای قانون اساسی اصلی را گرفته است. شکنجه، کشتن بدون محاکمه، دستگیری‌های دستجمعی و آدم‌ربایی، به شیوه اصلی رژیم کنونی در برخورد با بازداشت‌شدگان، افراد مورد سوءظن به دست داشتن در خشونت، تروریسم و سیاست، افراد فعال در فدراسیونهای کارگری و جنبشهای اعتراض مسالمت‌آمیز کارگران، روستائیان و

آزادی بیان و نظر و حق تبادل و چرخش اطلاعات از بین رفته است. رژیم رسانه‌های ملی و ارگانهای مطبوعاتی را به انحصار خود در آورده و از آنها در جهت اهداف خود بهره‌برداری می‌کند. برآزادی مطبوعات محدودیت‌های شدیدی اعمال می‌کند. احزاب، فدراسیونهای کارگری، انجمن‌ها و سازمانهای غیردولتی که نهادها و بنیادهای جامعه مدنی را تشکیل می‌دهند، تحت قید و بندها و محدودیت‌های قانونی و امنیتی که فعالیت‌های آنها را فلج می‌کند قرار دارند.

در چارچوب حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، سیاست‌های اعمال شده به فقر بیشتر ضعیف‌ترین اقشار جامعه منجر شده است. بر طبق گزارش مربوط به توسعه انسانی که از سوی مؤسسه برنامه‌ریزی منتشر شد، نرخ فقر در مصر در سال ۹۶-۱۹۹۵ به ۴۸ درصد کل جمعیت بالغ شده است. درصد کسانی که از میان در فقر مطلق زندگی می‌کنند به ۳۳ درصد جمعیت رسیده است. درصد بیکاری به بیش

از ۱۷/۵ درصد کل نیروی انسانی بالغ شده است. این درصد شامل ۶۸ درصد فارغ التحصیلان دبیرستان‌ها و دانشگاه‌ها می‌شود که اغلب آنها زیر ۲۵ سال سن دارند.

دولت از مسئولیت‌های اجتماعی خود دست کشیده است، چه این مسئولیت‌ها در رابطه با فراهم ساختن حق مسکن برای گروه‌های کم درآمد باشد یا حق آموزش، حق کار و حق برخورداری از حداقل سطح بهداشت و سطح زندگی مناسب برای انسانها. این دور شوم که گریبان شهروندان مصری را گرفته است، با افزایش و گسترش پدیده تروریسم و خشونت خونین گروه‌هایی که جامعه را به طور کلی به جاهلیت و کفر متهم می‌کنند، مخالف دمکراسی و پلورالیسم هستند و در پی ایجاد تغییر از طریق خشونت و تروریسم می‌باشند، تکمیل شده است.

اینها همه در زمانی صورت می‌گیرد که مصر در معرض هجوم وحشیانه صهیونیسم، اسرائیل و ایالات متحده آمریکا این به اصطلاح نظم نوین جهانی و سازمانهای مالی بین‌المللی قرار گرفته است. هدف این

هجوم ربودن رؤیای پیشرفت از ما و مانع تراشی بر سر راه ما برای دست یافتن به توسعه واقعی اجتماعی و اقتصادی، اعاده نقش فرهنگی و انسانی و تأکید بر هویت خودمان است. با ایمان به وفاداری به این مردم بزرگ، با اعتقاد به حق آنها در برخورداری از یک زندگی شرافتمندانه، و با تأکید بر طرفداری از دمکراسی، آزادیهای عمومی و حقوق بشر که سپر سلامت ما در برابر استبداد، فشار و ستم و تروریسم است، حزب وفد، حزب ملی مترقی و وحدت طلب [تجمع]، حزب لیبرال، حزب کار، حزب دمکراتیک عربی ناصری، اخوان المسلمین و کمونیست‌ها موارد زیر اعلام می‌کنند:

این گروه‌ها علی‌رغم تفاوتها و اختلافاتشان با هماهنگی در میان خود در چند سال گذشته بر سر مسائل دمکراسی و حقوق بشر و پس از برپایی کنگره خود در ۸ و ۹ دسامبر ۱۹۹۷ که تعداد بسیاری از سیاستمداران، روشنفکران، اساتید دانشگاهها، متخصصان و محققان مراکز حقوق بشر و دیگر مراکز روشنفکری و تحقیقات سیاسی در آن شرکت داشتند،

برنامه دموکراتیک خود برای اصلاحات سیاسی و قانون اساسی را تنظیم و تدوین کردند.

این گروهها طرفداری و تعهد خود نسبت به این برنامه را به طور جمعی و به تنهایی چه در جناح مخالف باقی بمانند و چه برخی از آنها به قدرت برسند، مورد تأکید قرار می دهند. آنها از شهروندان، تمام احزاب سیاسی مصر، اتحادیه های تجاری و دانشجویی، انجمن های حرفه ای، مراکز و رسانه های تحقیقاتی سازمانهای حقوق بشر، و سازمانهای دموکراتیک می خواهند این برنامه را مورد بحث قرار دهند و نسبت به آن موضع بگیرند. ما از همه روش ها و وسایل دموکراتیک استفاده می کنیم تا عموم مردم را بسیج کرده و بر محور این برنامه گرد هم آوریم، و هدفمان آن است تا با همه تلاشها و ابزارهایی که در این راه لازم است، آن را به یک تجربه واقعی تبدیل کنیم.

خداوند گواه ما است. قاهره، دهم دسامبر ۱۹۹۷ برابر با دهم شعبان هجری.

ذات اصلاحات سیاسی و دموکراتیک در این مرحله راه را برای امکان دست یابی

مسالمت آمیز به قدرت فراهم می کند؛ در غیر این صورت این خطر را پیش بینی می کنیم که جامعه در معرض خشونت و تروریسم قرار بگیرد. بستن درهای تغییر و تحول دموکراتیک مسالمت آمیز، نیروهای تحول را وادار می سازد تا دست به خشونت بزنند و راه را برای گروههای کودتاگر و تروریست هموار سازد. اصلاحات سیاسی و دموکراتیک از طریق یک فرایند کامل صورت می گیرد و نه از طریق اقدامات جزئی پراکنده.

با توجه به این مسائل، برسر موارد زیر توافق حاصل شد:

اول: تأمین آزادی ها و حقوق اساسی شهروندان، بویژه آزادی عقاید مذهبی، آزادی اظهار نظر، آزادی اطلاعات، آزادی کار ادبی و هنری، آزادی تحقیق علمی، آزادی تشکیل انجمن ها و احزاب، آزادی تظاهرات و اعتراض مسالمت آمیز بدون وجود قید و شرط یا محدودیت ها. این آزادی ها باید در چارچوب قواعد اساسی جامعه و در محدوده های نظم و منش عمومی اعمال شود. همه شهروندان از حق آزادی شخصی و سلامت و امنیت در برابر صدمه جسمی برخوردار هستند. تمام

قوانینی که این آزادی‌ها و حقوق را از بین می‌برد باید لغو شود.

دوم: فراهم آوردن تضمین‌های لازم برای دعاوی قضایی و استقلال دادگاهها و لغو انواع دادگاههای فوق‌العاده، از جمله دادگاههای امنیت دولتی، ممنوعیت محاکمه غیرنظامیان در دادگاههای نظامی و محاکمه محکوم شدگان دادگاههای نظامی در یک دادگاه عادی.

سوم: پایان دادن به اجرای اقدامات فوق‌العاده و اصلاح قانون اضطراری به نحوی که این قانون تنها در دوره جنگ یا طغیان و فجایع واقعی و آنهم تنها برای دوره محدود به اجرا درآید و تنها تحت شرایط ویژه تمدید شود. اقتدار حکومت نظامی باید برطبق اقدامات اضطراری محدود شود و تلاشهای گسترده‌ای برای پایان دادن به کشتارهای غیرقانونی یا بازداشت و شکنجه شهروندان صورت بگیرد.

این کار باید برطبق یک برنامه جامع که شامل امور زیر می‌شود صورت بگیرد:

بنابه توصیه قضات مصر در جریان کنفرانس عدالت، زندانها باید از دست وزارت کشور گرفته شده و

به کمیسیونهای قضایی واگذار شود. یک نیروی پلیس قضایی باید تشکیل شود که

وابسته به شورای عالی قضایی باشد و یک قانون جدید درمورد زندانها تصویب شود که با قواعد موجود در قانون اساسی مطابقت داشته باشد. باید به نمایندگان سازمانهای حقوق بشر اجازه داده شود تا از زندانها دیدار کنند و درمورد شکایات زندانیان به تحقیق بپردازند. تبصره‌های وضع شده توسط دولت

مصر در رابطه با مواد ۲۱ و ۲۲ موافقتنامه بین‌المللی علیه شکنجه باید لغو شود تا کمیته بین‌المللی حق داشته باشد شکایات افراد یا دولت‌ها را دریافت کرده و درمورد آنها به تحقیق بپردازد. فقدان شدید قانونگذاری در رابطه با جرایم شکنجه و توسل به بی‌رحمی باید مورد توجه خاص قرار گیرد و جبران شود.

مقررات موجود مربوط به این نوع اقدامات شامل تعریف جنایات مذکور در

موافقتنامه بین‌المللی علیه شکنجه نمی‌شود و هیچ متن قانونی وجود ندارد تا براساس آن

بتوان رئیس یک نهاد امنیتی را بخاطر شکنجه‌هایی که ممکن است زیردستان او اعمال کنند، مجازات کرد.

اعاده حق شهروندان برای طرح دعوی جنایی مستقیم علیه یک کارمند دولت، بویژه در موارد مربوط به اعمال شکنجه. لغو ماده ششم قانون حکومت نظامی که به رئیس جمهور اجازه می دهد بر اساس اقدامات اضطراری هر مورد یا دعوی را به دادرسی نظامی ارجاع کند. لغو قانون شماره ۴۸ سال ۱۹۶۷ که بر اساس آن می توان به تشکیل دادگاههای انقلابی دست زد.

لغو قانون شماره ۵۷ سال ۱۹۶۷ که به وزیر کشور حق می دهد تا مکانهایی را بجز زندانهای عمومی برای نگهداری بازداشت شدگان یا افراد تحت نظر تعیین کند.

حق رئیس جمهور برای تأسیس زندانهای امنیتی عالی نظیر زندانهای العقب و دره جنوبی باید لغو شود. دادستانی عمومی دولت باید منحل شود و یک سیستم بازجویی قضایی برقرار شود که در عمل حق هر شهروند بازداشت شده را برای حضور در برابر قاضی تضمین کند و این قاضی پس از شنیدن ادله او در مورد بازداشت یا آزادی فرد تصمیم بگیرد.

دست زدن به یک مبارزه وسیع

مطبوعاتی و سیاسی علیه شکنجه و آشنا کردن رئیس جمهور نسبت به مسئولیت هایش بر طبق قانون اساسی که مشخص می کند رئیس جمهور عالی ترین مقام مسئول در برابر جرایم پلیس است.

ماده ۱۸۴ قانون اساسی به صراحت اشاره می کند که «پلیس یک مأمور غیرنظامی عادی است که رئیس جمهور رئیس اصلی او است». ماده ۷۳ قانون اساسی مسئولیت احترام به قانون اساسی و تقویت قانون و اجرای آن را برعهده رئیس جمهور می گذارد. رئیس جمهور عمده ترین مقام مسئول در برابر مردم، قانون اساسی و سابقه شکنجه های اعمال شده است.

چهارم: ضرورت اصلاح قانون اساسی پس از یک دوره انتقالی که طی آن آزادی های فوق الذکر بر اساس آن تضمین شود و بدین وسیله به یک قانون اساسی دمکراتیک تبدیل شود که منبع واقعی اقتدار را به ملت اعطا کند و قدرت اجرایی را در یک شورای وزیران متمرکز کند که در برابر یک شورای پارلمانی منتخب واقعی و آزاد پاسخگو باشد. اصلاح قانون اساسی باید دست یافتن اصول اساسی زیر را هدف

قرار دهد. قبال شورای پارلمانی به نحوی که این شورا

اصلاح عبارات و مواد دقیق تعریف نشده در قانون اساسی که به آسانی می تواند

در فضای غالب سیاسی به منظور اجرای

قوانین مخالف با آزادی ها، بویژه آزادی فکر،

بیان، سازمان و تجمعات، مورد تفسیر

قرار گیرد.

اصلاح سیستم انتخاب ریاست

جمهوری کشور (و معاونان او) به صورتی که

وی از طریق رأی گیری آزاد و مستقیم

انتخاب شود و بیش از یک نامزد برای

گزینش وجود داشته باشد. این سیستم باید

رئیس جمهور و معاونان او را وادارد تا در

دوران خدمت خود از وابستگی های حزبی

خود دست بکشند. اقتدار مطلق اعطا شده از

سوی قانون اساسی به ریاست جمهوری باید

کاهش یابد و محدودیت ها و قید و بندهایی

بر سر راه توان مجمع خلق در اعطای اقتدار به

رئیس جمهور برای صدور دستوراتی که

قدرت قانونی دارند، اعمال شود.

لغو ماده ۷۴ قانون اساسی به منظور

اجتناب از سوء استفاده از اقتدار مطلق که

در این ماده نهفته است. شناسایی اصل

مسئولیت پذیری سیاسی و جمعی وزرا در

قبال شورای پارلمانی به نحوی که این شورا

بدون هیچ گونه موانعی بتواند اختیارات خود

را اعمال کند.

شناسایی حق کامل مجمع خلق برای

اصلاح بودجه عمومی بدون مشروط ساختن

آن به توافق قدرت مجریه و نیز شناسایی

حق مجمع به انتشار گزارشات ارگانهای

نظارتی.

لغو سیستم دادستانی سوسیالیستی

در ماده ۱۷۹ قانون اساسی. تأسیس یک

کمیته مستقل قضایی غیر قابل انحلال

به منظور مدیریت انتخابات عمومی.

پنجم: فراهم کردن تضمین های لازم

برای انتخابات آزاد و راستین و اعاده حق

شهروندان برای بیان خواسته های خود از

طریق صندوق رأی و ارائه تضمینات واقعی و

تدوین یک قانون جدید برای اعمال

حقوق سیاسی که شامل موارد زیر شود:

تأسیس یک کمیته قضایی مستقل غیر قابل

انحلال برای نظارت کامل بر مدیریت

انتخابات و رفراندوم ها به محض اینکه تصمیم

درخواست از شهروندان برای رأی دادن

انخاذ می شود. تمام ارگانهای اجرایی، محلی

و امنیتی که فعالیت های آنها متضمن دخالت

در انتخابات است، باید تابع این کمیته باشند.

نظارت این کمیته باید شامل مراحل نامزدشدن، رأی دادن، شمارش آراء، و اعلام نتایج بشود. لغو لیست‌های ثبت‌نام کنونی که به هر نحوی بیان‌گر مردم مصر نیست و تهیه لیست‌هایی که براساس آمار و ارقام ملی استوار باشد. دادن فرصت به رأی‌دهنده برای رأی دادن برطبق ارقام ملی به نحوی که هر رأی‌دهنده نام خود را در لیست‌های انتخاباتی امضا کند یا در آنها انگشت بزند. اعمال مجازات شدید به حدزندان با اعمال شاقه در رابطه با جعل و دست‌کاری در انتخابات و قلمداد آن به عنوان جرمی که مشمول مرور زمان قرار نمی‌گیرد. اعمال کنترل شدید بر هزینه‌های مالی انتخابات.

نششم: تبدیل ادارات محل به یک حکومت واقعی محلی مردمی، و صدور یک قانون جدید که براساس آن تمامی ادارات حکومت محلی با رأی مستقیم انتخاب شوند و کنترل شوراهای منتخب محلی را بر ادارات اجرایی مستحکم نماید.

هفتم: اعطای آزادی انجمن‌های

سیاسی، حرفه‌ای و مدنی در چارچوب قواعد اساسی جامعه و نظم و منش عمومی از طریق: لغو قانون شماره ۴۰ احزاب مصوب سال ۱۹۷۷ و اعطای آزادی به همه احزاب و گرایش‌های سیاسی برای تشکیل احزاب دارای بنیادهای دموکراتیک پس از مطلع کردن [دولت]. براساس دین بنیادها، درهای حزب باید به روی هر مصری بدون هیچ‌گونه تبعیض باز باشد و به شهروندان حقوق و وظایف مساوی اعطا کند و از قواعد بازی دموکراتیک در چارچوب اساسنامه‌ای که به شیوه دموکراتیک توسط مردم تهیه و تصویب می‌شود، پیروی کند.

حزب اصل انتقال قدرت از طریق انتخابات عمومی و سیستم چندحزبی را خواهد پذیرفت. حزب دست به تشکیل گروه‌های نظامی یا شبه‌نظامی نخواهد زد. تنها دادگاه قانون اساسی است که می‌تواند به حل هرگونه اختلافی در رابطه با پیروی احزاب از این اصول دست بزند. لغو تمامی انواع وابستگی و ارتباط میان نهادها و ادارات دولت با سازمانهای حزب حاکم برای تضمین این امر که دولت متعلق به همه مصری‌ها است و نه حزبی خاص. براین اساس دولت

محافظ حقوق همه شهروندان برای پیوستن به احزاب و درگیری در فعالیت های حزبی است و اطمینان می دهد که شهروندان به خاطر وابستگی حزبی اتحادیه تجاری، یا فعالیت عمومی خود در معرض تعقیب و تبعیض قرار نمی گیرند.

لغو ممنوعیت کنسولی بر فعالیت سیاسی در دانشگاهها، مدارس و کارخانه ها. اعطای آزادی کامل به اتحادیه های تجاری، سازمانهای حرفه ای و انجمن های تعاونی برای انجام کارهایشان برطبق قوانینی که خود وضع کرده اند. انتخاب هیأت مدیره این سازمانها بدون مداخله نهادهای اداری. تأکید بر استقلال اتحادیه های تجاری، تعاونی و جنبشهای دانشجویی با لغو قانون شماره ۱۰۰ مصوب سال ۱۹۹۳. اعطای آزادی تشکیل سازمانهای کارگری به جنبش کارگران. لغو محدودیت های موجود برسر راه شکل گیری و فعالیت انجمن های مدنی، اجتماعی، فرهنگی و جوانان و رفع کنترل ادارات امنیتی و دولتی بر این جوامع از طریق لغو قانون شماره ۳۲ سال ۱۹۵۴ و اعمال مجدد مواد قانون مدنی که در سال ۱۹۵۸

به موجب فرمان شماره ۲۸۴ ریاست جمهوری لغو شده بودند.

هشتم: آزاد ساختن ارگانهای رسانه ای و مطبوعاتی از کنترل و انحصار دولت از طریق اعطای آزادی در ایجاد ارگانهای رسانه ای (راديو و تلویزیون) به مصری ها. اصلاح قانون راديو و تلویزیون به نحوی که به یک ارگان رسانه ای ملی مستقل از دولت تبدیل شود و هیأت مدیره آن را قادر سازد تا نماینده جریانهای روشنفکری، سیاسی و حرفه باشد و از این طریق به احزاب و نیروهای سیاسی فرصت مناسب را برای سخن گفتن با مردم بدهد. اعطای حق انتشار روزنامه به احزاب سیاسی، فدراسیونهای کارگری، اتحادیه ها، افراد، و مصری های با صلاحیت و ممنوع کردن حق مالکیت روزنامه ها از سوی غیرمصری ها.

بررسی مجدد مالکیت دولت بر نهادهای مطبوعات ملی به نحوی که این نهادها در انحصار یک مالک واحد و یک حزب واحد نباشند و بدین ترتیب اطمینان حاصل شود که توده ها حق دارند اطلاعات کسب کنند و میان تمامی طرفین در برابر افکار عمومی گفتگوی آزاد برقرار شود.

اصلاح قانون تنظیم مطبوعات و قانون جزا از طریق لغو همه مجازات‌هایی که برای ارتکاب جرایم مطبوعاتی در نظر گرفته شده و آزادیها را محدود می‌کند. لغو بازداشت پیش‌گیری کننده در دعاوی مطبوعاتی و انتشاراتی، جدا کردن اختیار تحقیق از حق وارد کردن اتهام در این دعاوی، تشویق غیرقابل قبول بودن توقیف انتشار مطبوعات یا «بستن آنها، تضمین جریان یابی و گرفتن اطلاعات و لغو همه محدودیت‌های موجود بر سر راه جریان اطلاعات.

انتشار بودجه همه نهاد‌های مطبوعاتی و روزنامه‌ها بدون توجه به مالکیت آنها و برقراری نظارت سازمان حسابرسی مرکزی و افکار عمومی بر آنها. بررسی مجدد ترکیب اعضاء و وظایف شورای عالی مطبوعات به نحوی که این شورا به یک نهاد مردمی مستقل که به شیوه دمکراتیک شکل می‌گیرد تبدیل شود و حق کفالت آن بر مطبوعات لغو شود.

نهم: مقابله با تروریسم با تمام قوا و حفظ وحدت ملی از طریق مقابله با علل و عوامل خشونت و تنش‌های اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، فکری و امنیتی در

جامعه و ایجاد تغییرات عمیق در برنامه‌های درسی آموزش و پرورش به منظور گسترش آموزش دمکراتیک در مدارس و جامعه.

دهم: با توجه به اینکه انکار حق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی شهروندان و محروم کردن آنها از ارضاء نیازهای اساسی شان تأثیر منفی بر عمل دمکراتیک می‌گذارد و جامعه را از تحول دمکراتیک مسالمت‌آمیز و نقل و انتقال مسالمت‌آمیز قدرت محروم می‌کند؛ و بر اساس ایمان و اعتقاد ما به اعلامیه جهانی حقوق بشر، که بر این حقوق تأکید دارد و بویژه حق کار و برخورداری از سطح زندگی کافی برای تأمین یک زندگی سالم برای فرد و خانواده‌اش - نظیر نیاز به غذا، لباس، مسکن، مراقبت پزشکی، و خدمات اجتماعی لازم - را تأیید می‌کند؛ و با توجه به برخورداری افراد از حق تأمین در موارد بیکاری، بیماری، ناتوانی، بیوه شدن، کهولت، یا شرایطی که از کنترل انسان خارج است و باعث می‌شود تا منابع معیشت خود را از دست بدهد؛ و با عنایت به حق آموزش، حق مادری و مراقبت از بچه‌ها؛ ما خواستار اتخاذ آن نوع سیاست‌های اقتصادی و

اجتماعی هستیم که شهروندان مصری را از فقر، بی خانمانی، و ترس رها می سازد و براساس یک سیاست توسعه مستقل ملی که رشد اقتصادی انسانها را محور قرار می دهد توزیع برابر درآمد ملی را تأمین کند و با تکیه بر افزایش ثابت تولید، پس انداز، و سرمایه گذاری ما را از مرحله رکود و عقب ماندگی دور سازد و توسعه استانداردهای مراقبت بهداشتی، آموزش و پرورش، مسکن و فرهنگی را به ارمغان آورد.

ما ضمن ارایه این برنامه بلندپروازانه برای اصلاحات سیاسی و قانونی دمکراتیک، به این واقعیت واقف هستیم که دستیابی به این برنامه به فوریت و با برحسب اقبال و تصادف صورت نمی گیرد، بلکه به یک کار مداوم و پایدار از سوی تمام نیروهای دمکراتیک جامعه، و در رأس آنها احزاب و نیروهای سیاسی دمکراتیک، نیازمند است. ما همچنین براین نکته واقف هستیم که چالش استقرار یک جامعه دمکراتیک و مدرن واقعی در مصر ما را ملزم می سازد تا شرایط داخلی خود، روابط خود با یکدیگر و روابط خود با جامعه را مورد ارزیابی قرار دهیم.

هدف این ارزیابی آن است تا دمکراسی را در درون احزاب خود تعمیق بخشیم و رفتار روشنفکری و واقعی خود را براساس یک سیاست اقتصادی دقیق مورد بررسی مجدد قرار دهیم تا هرگونه ذهنیات روشنفکری، فرهنگ مطلق گرایی و بی اعتنایی به دیگران را رها سازیم و همه ما - یعنی نیروهای دمکراتیک آن هم بدون توجه به عقاید ایدئولوژیک و فکری مان - بتوانیم بدون نفی تفاوتها با یک اقدام هماهنگ و منسجم بر اقدام مشترک برای ایجاد یک جامعه دمکراتیک و آزاد از ترس و تروریسم در مصر تمرکز کنیم.

ما تأکید می کنیم که مصمم هستیم موانعی را که برسر راه احزاب و نیروهای سیاسی برای جلوگیری از تماس و برخورد متقابل با توده های بردبار و پایدار برقرار شده است، درهم بشکنیم.

امضا کنندگان:

حزب وفد، حزب ملی مترقی و وحدت طلب (تجمع)
حزب لیبرال، حزب کار، حزب دمکراتیک عرب ناصری،
اخوان المسلمین و نیروهای کمونیست.

به نقل از:

Civil Society, Vol. VII, No.74 (February 1998)

ترجمه: حمید احمدی

استاد یار دانشکده حقوق و علوم سیاسی
دانشگاه تهران